

LEOPOLDON

2/2010

DNES o smrti...

...aj o živote

Zatiaľ nevedno, koho na cintoríne pochovávali

Keď sa pred vyše dvadsiatimi rokmi na Gucmanovej ulici budovali inžinierske siete, bagre natrafili na viacero ľudských pozostatkov. Nález však nikto neohlásil – azda preto, aby nedošlo k posunutiu dokončenia prác. A svoje skúsenosti s kostrovými pozostatkami mali aj obyvatelia asi šiestich rodinných domov, ale nahlásiť ich počas výstavby domov takisto nechcel nikto. Nebyť vtedajších šiestakov-siedmakov zo základnej školy, ktorí pod vedením J. Krajčovičovej, učiteľky dejepisu a slovenčiny, pracovali v historickom krúžku, o vtedajšom náleze by sa všeobecne nevedelo. Žiaci do školy priniesli lebky a kosti, ktoré zostali po výkope. Vtedajšia riaditeľka školy O. Frnčíková nález ihneď ohlásila na leopoldovské oddelenie VB, to zasa k nálezu privolalo archeológov z hlohovského múzea. Skúmať už vlastne nebolo čo, keďže výkopové jamy boli už po spätných úpravách.

V tomto roku na bývalé pohrebisko pri leopoldovskej pevnosti bagre natrafili znova pri budovaní kanalizačnej siete – tento raz však nález realizátori stavby riadne nahlásili. Prvý nález robotníci nahlásili 8. marca pred domu č. 16 na Gucmanovej ulici. „Pochovaný človek ležal 230 cm pod súčasným terénom a na mieste sme identifikovali kostrové pozostatky dvoch dospelých ľudí, uložené v hrobovej jame s orientáciou východ-západ. Hrob bol zapustený do piesčitého podlažia, hrobová jama v šírke 50 cm sa rysovala od hĺbky 110 cm. V tejto hĺbke sme identifikovali aj pôvodný terén z obdobia pred vybudovaním súčasnej ulice. Počas 20. storočia tu bol terén umelo navýšený štrkovými navážkami na dnešnú úroveň cesty. Na základe tejto postupnosti narastania vrstiev sme vyhodnotili nálezovú situáciu ako pozostatok radového cintorína patriaceho k leopoldovskej pevnosti a Mestečku,“ konštatuje riaditeľ Vlastivedného múzea v Hlohovci Mgr. Jozef Urmínsky.

Cintorín s márniceou

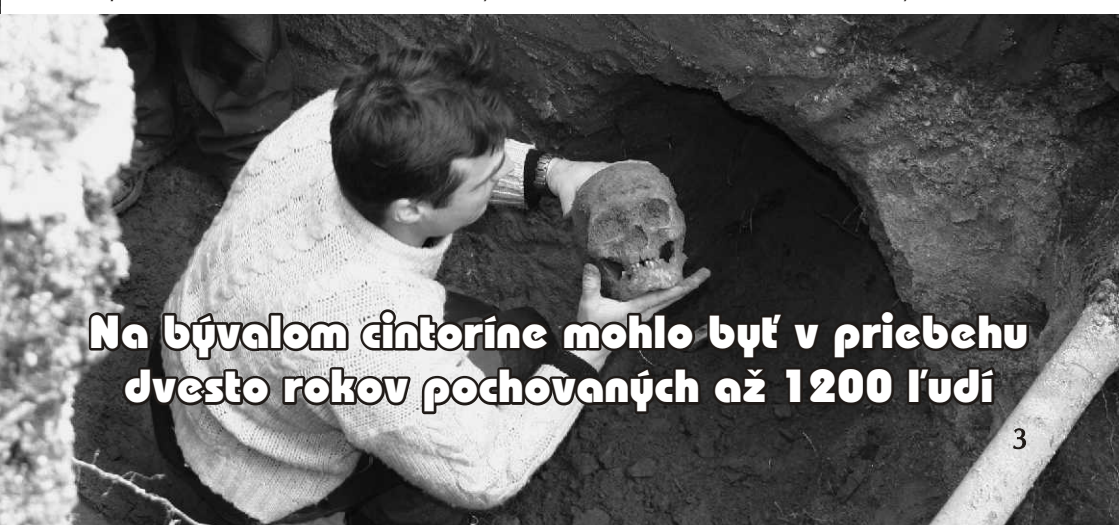
O existencii cintorína v tejto lokalite donedávna neboli žiadne spoľahlivé svedectvá. Isté je, že cintorín v blízkosti vstupu do pevnosti spomína v rukopisnom diele *Príhody v počtívě obci hornozelenické* (1809) Pavel Vajaj, hornozelenický evanjelický rektor, a presne je zakreslený aj na mapách pevnosti Leopoldov z 18. a prvej polovice 19. storočia. Podľa týchto máp ide o jednoduchý, no pomerne rozsiahly cintorín s márniceou, ktorá sa po vyhodnotení a konfrontácii máp a skutočnosti v teréne mohla nachádzať v záhrade druhého rodinného domu od križovatky so Záhradníckou ulicou. Podobným vyhodnotením sa predpokladá –

ak išlo o pohrebisko s plánovitým pochovávaním – že na ňom v priebehu dvesto rokov mohlo byť pochovaných až 1200 jedincov! „To však nie je isté, pretože aj v tej časti, kde sme realizovali výskum, sme natrafili na úsek bez hrobových miest. Môže to byť spôsobené jednoducho nevyhovujúcim štrkovým podlažím, lebo v takomto teréne tu máme hroby len v hĺbke sotva pol metra, v pieskovom podlaží však aj v hĺbke až 180 cm. Práve na úrovni domu p. Pavlíka sme našli zvyšky koreňov starých mohutných stromov, ktoré by mohli napovedať, že v týchto miestach bol postavený centrálny kríž vtedajšieho cintorína, umiestnený v skupine stromov. Potvrdiť by to mohol ďalší výskum. V tomto mieste sa prerušil aj súvislý pás náleзов kostrových pozostatkov na šírku asi 15 metrov, čo by tiež mohlo nasvedčovať, že tu bol hlavný kríž cintorína. V týchto miestach sme našli aj rozhraničujúci kameň, avšak bez akýchkoľvek symbolov,“ vysvetľuje archeológ.

Kto je na cintoríne pochovaný?

Na túto otázku sa zatiaľ odpovedať nedá jednoznačne. Mnohé napovedá napríklad rozmiestnenie a úprava hrobových jám, aj tak však nad starým leopoldovským cintorínom, na ktorom sa začalo pochovávať azda už počas výstavby pevnosti, visí mnoho otáznikov. „Predovšetkým je zaujímavé, že z rozmiestnenia jednotlivých hrobov sa zdá, že ide o pochovávanie ľudí v príbuzenskom vzťahu – doložené tu máme trojhroby, vedľa ktorých je prázdne miesto, potom zasa nasledujú tri hroby bezprostredne vedľa seba. Zaujímavé je však aj to, že sme nenatrafili na žiaden detský hrob; zo štyridsiatich piatich celých alebo porušených kostrových hrobov nebol dokonca ani jeden taký, o ktorom by sme mohli povedať, že v ňom bol pochovaný nedospelý alebo dospievajúci jedinec. Dá sa to však teoreticky vysvetliť tým, že možno už išlo o plánovité pohrebisko s vopred určenými sekciami, a tá detská sa mohla nachádzať kdesi v rohu cintorína. Ak by však malo ísť o cintorín obyvateľov Mestečka, očakávali by sme, že do rodinných hrobov by boli pochovávané aspoň malé deti, čo poznáme z iných pohrebísk z tohto obdobia.“

Na viacerých miestach sa ukázalo, že ľudia tu pochovávali v dvoch vrstvách – staršej a mladšej. Staršie hroby sú orientované hlavami v smere východ – západ, mladšie v smere sever – juh. Veľa informácií o tom, kto bol pochovaný na tomto cintoríne, nepriniesla, žiaľ, ani hrobová výbava. O tom už viac archeológ J. Urminský: „Hrobová výbava je na tomto pohrebisku až prekvapivo chudobná; okrem niekoľkých mosadzných gombíkov a jedného kosteného gombíka sme pri nebožtíkoch nenašli vôbec nič. V hrobách z obdobia 17. až 19. storočia by sme očakávali nálezy krížikov, praciek, podkovičiek z čižiem a iných súčastí meštianskeho alebo vidieckeho odevu, no okrem spomínaných gombíkov sme našli len železnú lopatku, ktorá však nesúvisí s hrobovými nálezmi, a niekoľko väčších železných kincov,

Na bývalom cintoríne mohlo byť v priebehu dvesto rokov pochovaných až 1200 ľudí

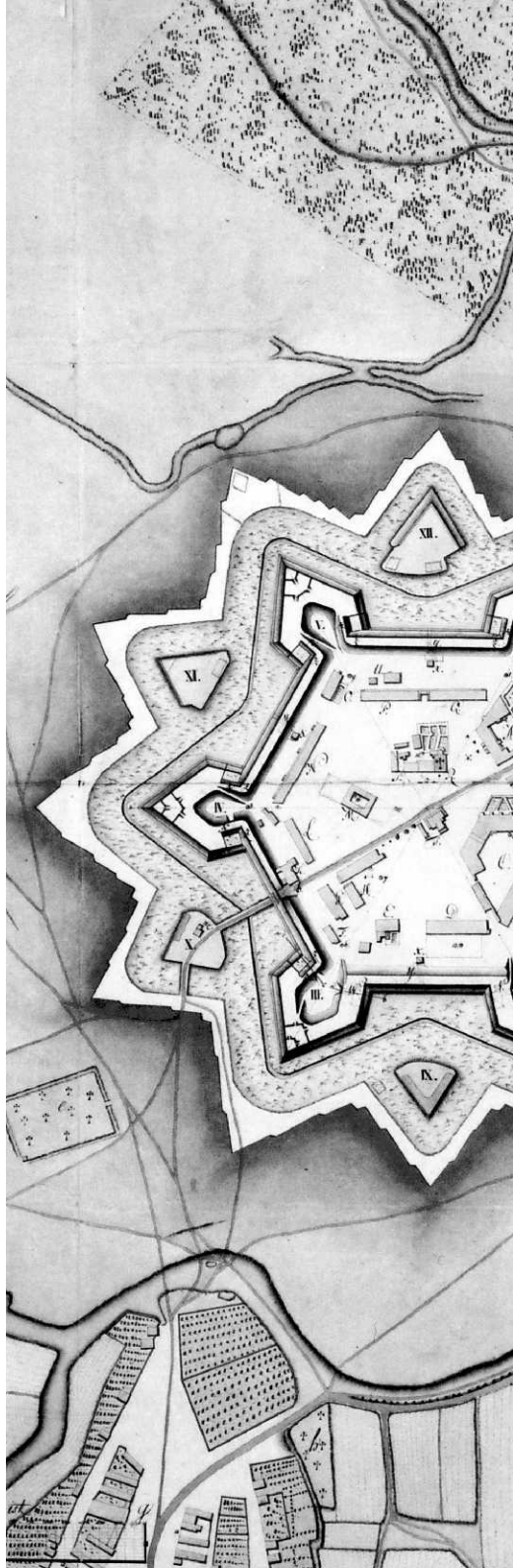
ktorými boli uzavreté rakvy. Aj keď teda ide o chudobné hroby, mŕtvi tu boli dôstojne pochovaní v drevených rakvách.“ Zatiaľ sa teda nedá určiť ani sociálny status pochovaných ľudí. Absencia týchto prvkov v hrobovej výbave preto vylučuje možnosť, že ide o vojenský cintorín, na základe už známych vedomostí je zatiaľ veľmi nepravdepodobný aj predpoklad, že by išlo o pohrebisko domáceho obyvateľstva z Mestečka.

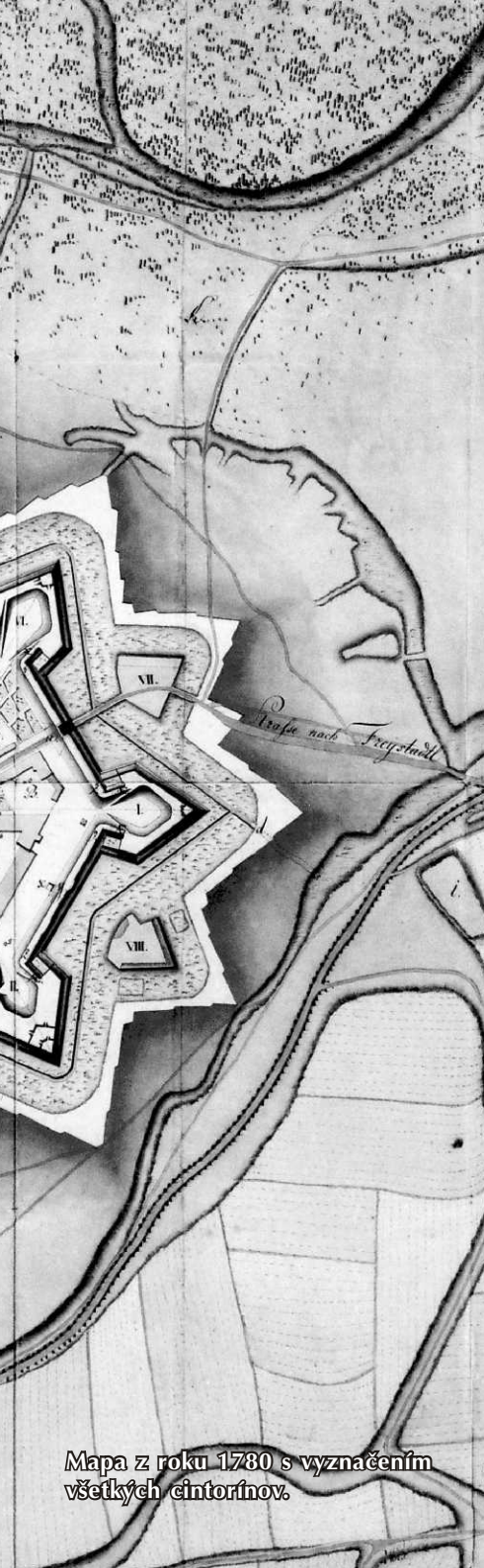
Pomohol by antropologický výskum

Rozlúsknuť túto otázku by mohol antropologický výskum. Na jeho účely hlohovskí archeológovia z pohrebiska vzali desať kostí, ktoré by mali skúmať špecialisti z Katedry antropológie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského. S výskumom kostrových pozostatkov z Leopoldova sa však ráta až vtedy, keď sa naň nájdú peniaze, pretože antropologický výskum jednej kosti stojí asi sto eur. „Tento výskum by mohol o pôvode pohrebiska a ľudí na ňom pochovaných priniesť dôležité informácie, ktoré by vylúčili alebo potvrdili prípadné zranenia, prítomnosť zahojených aj nezahojených rán či patologických zmien, ktoré by súviseli so životom tu pochovaných, ale aj to, či prípadne zomreli násilne,“ dodáva riaditeľ múzea J. Urminský. Archeológovia podľa súčasných poznatkov o tomto pohrebisku pokladajú za najpravdepodobnejšiu verziu, že ide o cintorín, kde boli pochovávaní ľudia s nižším sociálnym statusom a pravdepodobne žili a pracovali vo vtedajšej pevnosti. Mohlo tak ísť o radových vojakov, robotníkov alebo aj o väzňov. Potvrdzovať to môže aj skutočnosť, že na cintorín sa vstupovalo práve v smere od dnešnej väznice. Čo je takisto zaujímavé, je to, že to nie je jediný cintorín pri leopoldovskej pevnosti – ďalšie dva sa na nemeckých mapách pevnosti a okolia zo začiatku 19. storočia nachádzajú s označením Starý cintorín a Nový cintorín oproti Hradu za hradbami pevnosti v smere k Šulekovu.

Ešte jeden predpoklad

Tento cintorín na mapách pevnosti nachádzame v rokoch 1701, 1704, 1770, 1771 a 1849, dva razy aj s vyznačením márnice a takisto na vyobrazení okolia pevnosti asi z r. 1690. V legende k mape z roku 1780 je charakterizovaný ako vojenský cintorín s márnice a na tejto mape je už

Mapa z roku 1780 s vyznačením
všetkých cintorínov.

prvý raz zakreslený aj cintorín na dnešnej Hlohovskej ceste s označením, že ide o *cintorín prináležiaci Mestečku*. V tomto období sa teda ešte súčasne používali obidva cintoríny.

Ďalšie dva ešte staršie cintoríny ako je ten na Gucmanovej ulici (takisto patriace k pevnosti), s ktorými sa ako s najstaršími leopoldovskými cintorínmi stretávame na mapách z r. asi 1690 a 1770 povedľa dnešnej úzkej cesty smerujúcej z Leopoldova okolo pevnosti na Prechodné, sú r. 1780 uvedené už len ako *bývalý cintorín* (r. 1690 a 1770 sú zaznačené samostatne ako *Starý cintorín* a *Nový cintorín* tesne vedľa seba; kríž pri betónovej ceste z Prechodného do Hlohovca by mohol podnes označovať začiatok pôvodného *Nového cintorína*). Berúc do úvahy to, že aj Karol Körper v rukopisnej kronike leopoldovskej trestnice uvádza, že v druhej polovici 19. storočia sa pochovávalo na spoločnom cintoríne pevnosti a Mestečka (pravdepodobne na dnešnej Gucmanovej ulici) a takisto to, že cintorín na Hlohovskej ceste spočiatku slúžil koncom 18. storočia a v 19. storočí pravdepodobne len ako pohrebisko pre osoby s vyšším spoločenským honorom, je možné, že v skutočnosti tu išlo na Gucmanovej ulici o pohrebisko rozdelené na dve časti – jedna (východná) slúžila na pochovávanie ľudí z pevnosti (či väznice) a druhá zasa na pochovávanie bežných obyvateľov Mestečka v období do vzniku cintorína na Hlohovskej ceste. Súčasný výskum sa pravdepodobne dotýkal práve „trestnickej časti“ pohrebiska, ako to dokumentuje aj umiestnenie vstupu do cintorína v smere od pevnosti. Na starom cintoríne na Hlohovskej ceste, ktorý dovtedy slúžil azda za miesto posledného odpočinku významnejších Mestečanov a predstaviteľov pevnosti, sa začalo všeobecne pochovávať až po uzavretí cintorína na Gucmanovej ulici v 19. storočí.

Prekvapivý nález z obdobia stredoveku

Porovnaním kartografickej dokumentácie a skutočnosti priamo v teréne sa neplánovaný archeologický výskum realizoval pravdepodobne len na okraji pohrebiska, kde, ako sa zdá, sa pomerne intenzívne pochovávalo od 17. až do 19. storočia. Šírka pohrebiska v tejto časti je asi 50 metrov, s výnimkou asi 15-metrového úseku bez nálezov, o ktorom sme už písali. Centrum starého cintorína bolo po ľavej strane Gucmanovej ulice v smere od križovatky so Záhradníckou ulicou a rozmiestnený bol aj na

záhradách patriacich k týmto domov. Ďalšie hrobové jamy, ako ukázala sondáž a kladenie kanalizačných prípojek, sa nachádzajú pod súčasnou komunikáciou na Gucmanovej ulici a východný okraj cintorína bol už na pozemkoch patriacich k novým rodinným domom na pravej strane ulice. Na mieste, kde sa siete kladli pred dvadsiatimi rokmi, sa aj dnes našli kostrové hroby, avšak už poprehadzované alebo úplne zničené predchádzajúcimi zemnými prácami v lokalite. Archeológov na súběžnom páse pohrebiska však vzrušil prekvapivý nález z 13. storočia, ktorý svedčí o existencii stredovekého osídlenia lokality.

Doklad o existencii Binu, neskoršieho Verešvára

V tomto prípade môže ísť o zásadný zlom v chápaní demografie nášho mikroregiónu. Nález výrobného objektu stredovekej keramiky zo záveru 12. a 13. storočia totiž svedčí o existencii pece, v ktorej sa vypalovala keramika. *„V tomto prípade ide asi o predpecnú jamu, ktorá súvisí s existenciou staršej osady Bin, resp. Verešvár na území dnešného Leopoldova, resp. jeho severovýchodného okraja. Takéto objekty sa systematicky umiestňovali v záhumniach. Pôvodná osada Bin pretína Záhradnícku osadu smerom k železničnej trati a práve v tejto časti by sme logicky predpokladali humnú na okraji pôvodnej osady. V objekte, ktorý sme pracovne klasifikovali ako prípecnú jamu, sa našlo množstvo úlomkov stredovekej keramiky osobitne z 13., ale aj zo záveru 12. storočia. Objekt zanikol pravdepodobne v prvej polovici 14. storočia,“* vysvetľuje J. Urminský. Bin, resp. neskorší Verešvár, ktorý sa spomína už roku 1113 v Zoborskej listine, bol v tom období už istotne rozvinutá osada, o čom svedčí aj povaha úlomkov keramiky z tejto prípecnej jamy na Gucmanovej ulici. O sídliskových nálezoch na Záhradníckej ulici z 10. – 12. storočia na základe výskumu z roku 1981 informoval už vtedajší archeológ hlohovského múzea Ivan Pastorek. *„Táto keramika je o to zaujímavejšia, že pripomína mestský typ keramiky, aký poznáme napríklad zo stredovekej Trnavy. Istotne to súvisí s tým, že starý Bin, respektíve už Verešvár vo svojej pôvodnej lokalite, teda pri leopoldovskej pevnosti, bola rozvinutá starobylá osada,“* vysvetľuje J. Urminský. O tom, že patrila medzi hrádky, teda opevnené osady a sídla stredovekej šľachty, akými boli napríklad hrádky v Bučanoch a Trakovičiach, svedčí aj sám názov obce – teda v preklade Verešov hrad, hrádok. To, že Abrahám Vöörš tu mal svoje sídlo, predpokladá aj prítomnosť remeselníkov a takisto trhová tradícia v osade či skôr už obci. Preto sa nemožno čudovať, že v prípecnej jame na Gucmanovej ulici sa vyskytovali aj črepy typické skôr pre mestské prostredie.

Námestie bolo zhutnené tehlovinou

So situáciou v sídliskovej aglomerácii starého Verešvára úzko súvisí aj formovanie sa centra budúceho Mestečka v druhej polovici 17. storočia. *„Pri výkopových prácach na námestí sme zistili, že pôvodný povrch námestia je dnes navýšený o 40 centimetrov rôznymi navážkami. Námestie bolo pôvodne spevnené štrkovým lôžkom a tehlovinou a keďže pod touto vrstvou sme nezistili žiadne zásahy, sme si istí, že leopoldovské námestie vzniklo takpovediac na zelenej lúke,“* uvažuje archeológ. V období vzniku námestia ešte jestvovala obec Verešvár vo svojej pôvodnej lokalite, a teda vidieť plánovitý zámer jeho pôvodných staviteľov či zakladateľov – a to utvoriť samostatnú sídliskovú aglomeráciu, nezávislú od staršieho osídlenia lokality, teda od pôvodných obcí Verešvár a Beregseg, ktoré boli v 80. rokoch 17. storočia napokon aj vypálené a presídlené. Pre Leopoldovčanov je však dôležitý jednoznačný doklad o tom, že územie nášho mesta bolo akiste osídlené najneskôr už vo veľkomoravskom období a do 17. storočia sa tu formovalo stredoveké šľachtické (zemepanské) sídlo, osobitne práve asi v 13. - 14. storočí. Jeho najstaršie centrum sa dá predpokladať práve v priestore záhrad medzi Záhradníckou a Gucmanovou ulicou.

(K problematike stredovekého osídlenia na území Leopoldova sa ešte vrátíme.)

Za rozhovor ďakuje Juraj Hladký.

Foto: autor, M. Moravčíková, J. Urminský

Práce na odkanalizovaní mesta TAVOS pozastavil

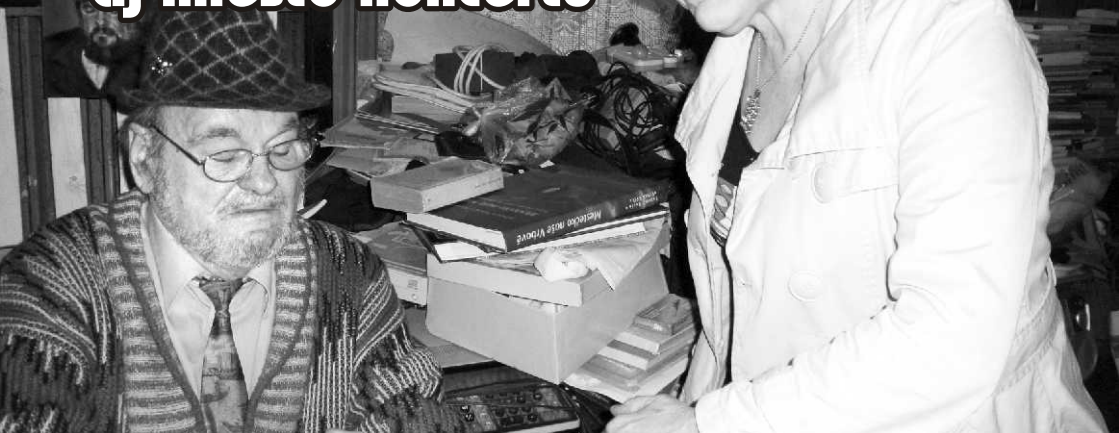
V súvislosti s odkanalizovaním Leopoldova sa mnohým obyvateľom zdalo, že práce sa oproti pôvodnému predpokladu výrazne predlžujú. Na stavbu mesto Leopoldov a obec Červeník prostredníctvom spoločnosti TAVOS získali z fondov Európskej únie nemalé finančné prostriedky, no v priebehu realizačných prác nastali medzi Ministerstvom životného prostredia SR a spoločnosťou TAVOS isté nejasnosti, ktoré prinútili spoločnosť TAVOS pozastaviť práce na výstavbe kanalizačného systému. V najbližšom období sa preto dokončí len tá časť systému, ktorá umožní sfunkčnenie už vybudovaných stôk pripravených na kolaudáciu a ukončia sa povrchové úpravy nad vybudovanými stokami a ich odbočkami.

Problematikou sa bude zaoberať ministerstvo životného prostredia spolu s TAVOS-om, no výstavba ďalších celkov sa do nového rozhodnutia načas pozastavuje. „Znamená to, že sa pozastavuje aj výstavba na Hollého a Záhradníckej ulici, ktoré mali byť ešte do pozastavenia stavby dobudované, skolaudované a sfunkčnené. Všetky tieto pre obyvateľov Leopoldova nepopulárne opatrenia prijíma TAVOS za účelom minimalizovania škôd, ktoré by mohli vzniknúť po stanovisku ministerstva životného prostredia k verejnému obstarávaniu na tento projekt. Verím, že občania budú spolu s nami trpezliví v tejto situácii, ktorú nespôsobilalo ani mesto Leopoldov, ani obec Červeník,“ uvádza vo svojom stanovisku primátor mesta JUDr. Milan Gavorník.

O vývoji situácie budeme našich čitateľov informovať.

(jh)

Jana Kocianová si prišla obzrieť antikvariát, ale aj miesto koncertu

Stáva sa už tradíciou, že aj keď je Leopoldov malé mesto, známe osobnosti k nemu nestoja bokom. Podobne prišla zatiaľ len na krátku návštevu do nášho mesta speváčka Jana Kocianová, rodáčka zo Šaštína-Strážov. Ako sama povedala, zastavila sa len na pár chvíľ na ceste z Červeníka, aby si Mesto mreží detailnejšie obzrela, pretože sa tu už o niekoľko týždňov objaví na pódiu spolu s červenickým telesom Art Music Orchestra.

Pod týmto názvom sa predstavuje žánrovo všestranný orchester, ktorý vznikol spojením troch rozdielnych zoskupení. Tvorí ho Ľudová hudba Mladí huslisti, Muzika Heskovci a hudobná skupina Milkivej. Toto hudobné teleso združuje hudobníkov Dolného Považia – z Červeníka, Leopoldova, Krakovian, Piešťan a Prieval. Práve s týmto zoskupením nacvičuje Jana Kocianová nový koncertný program venovaný Roku kresťanskej kultúry. V krátkom čase

8 Vtedajší kultúrny dom UKŽ hostil J. Kocianovú, J. Satinského a M. Lasicu už pred 40 rokmi, dnes v tej istej budove T. Ďurák.

zavíta do nášho regiónu hneď dvakrát – na leopoldovské hody sa predstaví v sobotný podvečer, a krátko na to aj v rámci červenického Artpódia, ktoré je už niekoľko rokov súčasťou Slávností spevu, hudby a tanca. *„Dozvedela som sa, že tu je takýto veľmi dobrý orchester. V januári s ním koncertovali moji kolegovia Zdeno Sychra a Nora Blahová. Požičala som si DVD, stretli sme sa a dohodli. Z výsledku som viac ako prekvapená. Všetko sú to mladí ľudia, ktorí vidia veci inak, aranžmány skladieb zo sedemdesiatych rokov postavili celkom inak - moderne, dynamicky. Je s nimi skutočne radosť spolupracovať. Pripravovaný program je vlastne koncertnou verziou môjho najnovšieho CD, ktoré sa nazýva Otče náš. Pripravila som ho vo vydavateľstve Opus v spolupráci s kňazom Jánom Sucháňom. Spolupracujeme už niekoľko rokov, už od obdobia jeho kňazského pôsobenia v Krakovanoch. Pred viac ako desiatimi rokmi sme spoločne nahrávali v rozhlase CD s gospelmi a spirituálmi. Ján Sucháň pripravil na toto CD krátke zamyslenia. Podobne je to aj v prípade novej platne Otče náš, kde Ján Sucháň interpretuje Otče náš a jeho slovné časti sú vlastne akousi zvukovou verziou jeho knihy,“* hovorí vždy vesele Jana Kocianová.

Na novej platni nájdete aj známe piesne, ktoré zapadajú do celkového charakteru zamyslení Jána Sucháňa – napríklad známu Ave Maria, piesne Kadiaľ ísť, Pieseň si chráň, Hlas básnika, ale aj niektoré skladby bývalé-

ho blízkeho spolupracovníka Jany Kocianovej, skladateľa a dirigenta Vierošlava Matušíka Skús, Chlieb a soľ, ale napríklad aj gospely ako Chod' a všetkým o tom spievaj alebo Blízko je cieľ. Art Music Orchestra pod vedením dlhoročného hudobníka v Symfonickom orchestri Slovenského rozhlasu a multiinštrumentalistu Marka Bielika nacvičilo všetky skladby v rekordne krátkom čase. A aj keď zosúladiť sláčikovú sekciu a časť nástrojov bigbandu je mimoriadne náročné, na prvej spoločnej skúške bola Jana Kocianová mimoriadne spokojná s celkovým výkonom telesa, a pridala aj známu (orchestrom nacvičenú) pieseň Pár nôt, ktorá bude aj súčasťou koncertného programu v Leopoldove.

Na svojej návšteve Leopoldova Jana Kocianová neobišla ani prehliadku antikvariátu Europik a návštevu milovníka hudby aj literatúry Tibora Ďuráka. *„Lákalo ma prísť sem, pretože s manželom (hudobníkom Josefom Škvařilom, dlhoročným členom Tanečného orchestra Čs. rozhlasu v Bratislave) máme radi knihy a výtvarné umenie. Keďže dnes nemohol prísť, budem mu rozprávať, všetko, čo som tu videla, a tešiť sa na nasledujúcu návštevu Leopoldova. Pre mňa osobne je to o to milšie, že som v tejto sále niekdajšieho Uzlového klubu železničiarov vystupovala v druhej polovici sedemdesiatych rokov s dvojicou Lasica – Satinský s programom Stretnutie, ktoré vtedy režíroval slávny Ján Roháč,“* hovorí Jana Kocianová. V spoločnosti s antikvariátnikom Tiborom Ďurákom si nielen pozrela zaujímavé časti knižnej zbierky, ale ani neodmietla spontánnu ponuku zaspievať si ľudové a cigánske piesne so sprievodom niekoľkých akordeónov hostiteľa. Jana Kocianová teda odchádzala z Leopoldova a Červeníka spokojná. Nielen pre príjemných ľudí, ktorých stretla, ale aj pre vzťah k nemu – veď v neďalekom Hlohovci dodnes býva jej teta. Takže s Janou Kocianovou dovidenia v Leopoldove počas horúcich hodových augustových dní!

Text a foto: Martin Jurčo

Spomínalo sa

Marec spred dvadsiatich rokov sa zapísal nielen do dejín slovenského väzenstva, ale aj do dejín Leopoldova, keď sme s obavami sledovali dianie vo väznici a čakali sme na každú novú informáciu od pracovníkov väznice o situácii v ústave. Po rozsiahlej amnestii prezidenta republiky po Novom roku 1990 prišlo v Nápravnovýchovom ústave Leopoldov k nepokojom väzňov, ktoré vyvrcholili najväčšou väzenskou vzburou v slovenských dejinách. Vo väznici v Leopoldove bolo v tom čase približne dva a pol tisíce odsúdených, z ktorých väčšina bola zaradená do tretej, najprísnejšej nápravnovýchovej skupiny. Odsúdených za krádeže, lúpeže, znásilnenia, krádeže väčšieho rozsahu sa však Havlova amnestia netýkala. A to spôsobilo protitlak. Tam bol základ pre nespokojnosť, ktorý ešte vyhrocovali politici svojimi nie príliš zodpovednými a nediplomatickými vyjadreniami smerom k odsúdeným.

Začiatkom marca sa v objekte väznice zvanom Hrad zabarikádovalo 217 väzňov a vyhlásili hladovku. Postupne sa k nim pridali ďalší odsúdení z iných oddielov. Od hladovky prešli k tvrdejším formám nátlaku. Skupina odsúdených sa napokon zhromaždila na streche budovy, odkiaľ na príslušníkov poriadkových služieb zhadzovali rôzne predmety. Postupne zdemolovali vnútorné zariadenie obsadeného objektu. Bolo to presne 27. marca 1990. Primátor Leopoldova Milan Gavorník bol v čase väzenskej vzbury zástupcom riaditeľa väznice. A ako si dnes spomína ťažké porevolučné časy a na vzburu z roku 1990? „Na začiatku boli požiadavky zo strany väzňov a transparenty. Už predtým, začiatkom januára, sme potlačili jednu menšiu vzburu vlastnými prostriedkami, no nebolo to nič vážne. Ale postupne narastal tlak zo strany väzňov, akákoľvek disciplína sa strácala, a vybuchlo to o niekoľko týždňov.

Väzni sa stávali agresívnejšími, dozorcov postupne odtlačali, až ovládli celé jedno krídlo objektu. Plánovali sme zásah na odrazenie tlaku podobne ako v januári, no dostali sme pokyny, aby sme nerobili nič. Väzni chceli však len prepustenie, akúkoľvek komunikáciu a vyjednávanie odmietali. Bolo bežné, že na dozorcov hádzali kamene, rôzne predmety, pričom negatívnu úlohu zohrali práve vedúci skupín väzňov, ktorí mali v kolektíve odsúdených svoje slovo a rozkazovali ostatným. Keby sa zásah začal skôr, mohli sme problém zlikvidovať v zárodku. Takto však vznikli obrovské škody, dokonca sa podarilo väzňom okupovať tú časť, kde boli zásoby jedla, čiže nátlak napríklad prostredníctvom obmedzenia jedla nebol reálny," spomína. Podľa Milana Gavorníka sa podarilo vzbúrencov napokon úspešne spacifikovať špeciálnym komandom relatívne bez väčších strát. Najkomplikovanejší bol 28. marec, keď väzni zapálili strechu Hradu pri bráne 8. oddielu. Po šiestich hodinách neúspešného vyjednávania zasiahli napokon príslušníci jednotiek rýchleho nasadenia a ozbrojených zložiek Federálneho minister-

stva vnútra a Zboru nápravnej výchovy. Za tri hodiny zlikvidovali odpor odsúdených. Výsledok celej vzbury bol kritický: pri zásahu našli jedného mŕtveho väzňa, zranenie utrpelo 30 odsúdených a príslušníkov zášahových jednotiek. Materiálne škody na objektoch a zariadení leopoldovského ústavu predstavovali vyše 27 miliónov korún. Slovenské väzenstvo a zvlášť väznica sa z tohto šoku spamätávali ešte dlhé roky, až na konci deväťdesiatych rokov sa podarilo objekty postupne nahrádzať novými. Podľa viacerých médií sa v tom čase objavili názory, že za udalosti v Leopoldove nesie zodpovednosť aj vtedajší poslanec Federálneho zhromaždenia Ján Langoš, ktorý väznicu v Leopoldove navštevoval v súvislosti s výkonom svojej funkcie. Samotný Langoš akékoľvek iniciovanie nepokojov medzi väzňami odmietal a obvinenia pripísal nežičlivcom. Podľa odborníkov sa však liberálna doba a vzbura väzňov nepriamo podpísala aj pod tragédiu z roku 1991, keď ozbrojení väzni zabilí v Leopoldove pri úteku príslušníkov justičnej stráže.

pripravil (maju)

na leopoldovskú vzburu

Na obrázku hore pôvodný návrh západnej brány pevnosti, na fotografii dolu vypálený objekt Hradu, kde sa zabarikádovalo vyše 200 väzňov.

V LEOPOLDOVSKÉJ VÄZNICI

UŽ BOL LEN ČÍSLO 681

Na juh od Prešova vedie cesta do Ruských Peklián. V tejto malebnej dedinke, ktorá bola v minulosti farskou obcou, uzel svetla sveta 17. júla 1888 chlapec, ktorému rodičia pri krste dali meno Peter. Veľmi symbolické a priam prozreteľnosťou vybrané meno, ktoré v preklade značí „skala“, o ktorú sa opierala celá gréckokatolícka cirkev v časoch veľkej skúšky, keď ju mocní tohto sveta chceli zmiesť z piedestálu dejín.

Školský prah prvýkrát prekročil v roku 1895 v Cígelke. Sem, neďaleko Bardejova, totiž preložili jeho otca Štefana v roku 1890 do tamjšej farnosti. Ako nadanému mladíkovi sa mladému Petrovi otvárali nové dvere do života. Čím bude? Azda lekárom, profesorom. Alebo advokátom? Boh mal však iné plány. Chcel mať z neho kňaza, neskôr biskupa tak ťažko skúšanej cirkvi. Gymnazista Peter odpovedal na Božie volanie. V roku 1907 prekročil prah seminára v Prešove a stal sa bohoslovcom. V roku 1911 ukončil teológiu v Budapešti s vyznamenaním. Jeden z profesorov, Dr. Ján Dudek, o ňom povedal tieto prorocké slová: Tento raz bude prešovským biskupom! A aj sa tieto slová naplnili.

Kňazskú vysviacku spolu so svojím bratom Kornelom prijal z rúk biskupa Dr. Jána Valyiho v Prešove 27. augusta 1911. Hneď na druhý deň slúžil ako novokňaz svoju prvú liturgiu v rodnej Cígelke v Chráme sv. Kozmu a Damiána.

Tu čakal na svoju prvú „umiestnenku“ – dekrét na pridelenie fanosti – menovanie za prefekta diecézneho chlapčenského internátu v Prešove. Netúžil po vysokých hodnostiach, svoj život sa rozhodol spojiť s kláštorom. Jeho túžba sa naplnila na sviatok proroka Eliáša 20. júla 1922, keď vstúpil do kláštora otcov baziliánov v Mukačeve. Dni v kláštore ubiehali rýchlo a po šesťmesačnej službe 27. januára 1923 Petra obliekli do mníškeho rúcha a prijal meno Pavol, pod ktorým ho poznáme. V Užhorode sa stal obľúbeným duchovným otcom tunajšej inteligencie. Jeho apoštolát mal

PRIPOMÍNAME SI SMUTNÉ 50. VÝROČIE SMRTI

základné črty úcta k Najsvätejšiemu Srdcu Spasiteľa a k Presvätej Bohorodičke, čo sú aj základné piliere jeho osobnej duchovnosti. Túžbu otca Pavla žiť v tichu kláštorňých múrov narušil 27. septembra 1926 dekrét Svätej Stolice, ktorým ho menovala za apoštolského administrátora prešovskej eparchie. Bolo to veľké prekvapenie. Otec Pavol prišiel do Prešova ako administrátor 19. februára 1927. Tu, v katedrálnom Chráme sv. Jána Krstiteľa, sa uskutočnila jeho slávnostná inštalácia. Ešte ani neutíchli gratulácie novému administrátorovi a už 22. februára z Ríma cez pražskú nunciatúru prichádza telegram, ktorý oznamuje, že Mons. Gojdiča Svätý Otec Pius XI. menuje za titulárneho biskupa karpatského a zároveň prikazuje, aby sa vysviacka uskutočnila čo najskôr v Ríme v Chráme sv. Klimenta. Zvest o tom sa rozšírila po celom Prešove aj Slovenskom rýchlosťou blesku.

Vlastná vysviacka na biskupa sa konala na sviatok Zvestovania v Ríme v Bazilike sv. Klimenta 25. marca 1927. Ako biskup často navštevoval farnosti a kňazov neustále povzbudzoval, aby denne slúžili svätú liturgiu, veriacich poučovali a katechizovali vo svojich kázňach. Osobitné miesto v srdci Otca biskupa Pavla mali deti a mládež podľa príkladu Ježiša Krista, ktorý povedal: Nebráňte deťom prichádzať ku mne, lebo im patrí Božie kráľovstvo.

Medzi najdôležitejšie inštitúcie v biskupstve patrili Bohoslovecká fakulta a Kňazský seminár v Prešove. Otec biskup Pavol mal mimoriadny, priam otcovský vzťah k bohoslovcom, kandidátom kňazstva. Slubný rozvoj eparchie v predchádzajúcom období zabrzdlili jednak vojnové udalosti, ktoré spôsobili nielen obrovské materiálne škody obzvlášť na východnom Slovensku, kde prebiehali ťažké vojnové operácie a kde vo veľkej miere žilo obyvateľstvo gréckokatolíckeho vyznania, ale hlavne politické zmeny v rokoch 1946 – 1948.

O osude biskupa Pavla Gojdiča a celej gréckokatolíckej cirkvi už bolo dávno rozhodnuté. Biskup Pavol, podobne ako iní biskupi, dostali na ordinariát vládných zmocnencov, ktorí ich sledovali, kontrolovali ich korešpondenciu, zaznamenávali návštevy duchovných a veriacich, jednoducho celkom obmedzili ich slobodu. Veľký a smutný zvrat v jeho živote nastal 28. apríla. Štátna bezpečnosť stála nad týmto pobožným biskupom, ktorý chcel každému len dobre a nikomu neublížil. Medzitým jemu aj jeho sestre prikázali zblíť sa, naložili ich do auta, ktoré už čakalo na dvore a biskupa vyviezli zadným vchodom. Bolo to 8. júna 1950. Otca biskupa previezli do väznice v pražskej Ruzyni. Po súdnom procese jeho aj odsúdeného spišského biskupa Jána Vojtašáka a pomocného trnavského biskupa ThDr. Michala Buzalku istý čas ešte väznili v Bratislave a potom ich previezli do väznice vo Valdiciach v severovýchodných Čechách. Ďalším väzením na jeho „krížovej ceste“ bol Leopoldov. Hneď na začiatku svojho pobytu pocítil biskup Pavol nenávisť a krutosť dozorcov. Počas pochodu, ktorý mali väzni povolený po raňajkách, sa ho istý dozorca spýtal, čím je. Keď mu odpovedal, že gréckokatolíckym biskupom, nariadil mu urobiť 50 drepov. Pre telesnú vyčerpanosť to však nedokázal urobiť, preto spadol. Dozorca ho vtedy s veľkým krikom začal kopáť vojenskými čizmami. Biskup to prijal bez slova, iba svojimi smutnými očami pozeral na rozozúreného dozorcera.

Poslednou väzenskou stanicou sa mu stal znovu Leopoldov – predtým bol ešte umiestnený v

llave. Po príchode do Leopoldova dostal známe väzenské číslo 681. Biskup Gojdič zomrel vo výročný deň svojho príchodu do tohto slzavého údolia v nedeľu 17. júla 1960 osem minút po polnoci. Pochovaný bol ticho, neasistovali pri tom nijakí biskupi, pápežskí legáti ani nik z kňazov. Takto tajne sa pochovávali všetci, ktorí zomreli vo väznici. Iba ráno ostatní väzni zistili, že na neďalekom cintoríne pribudol nový hrob. Viackrát sa pokúsili dať na jeho hrob kríž, no vždy ho väzenskí dozorcovia odstránili.

Biskup Gojdič sa stal symbolom trpiacej gréckokatolíckej cirkvi a jej mučeníkom pre vernosť Svätému Otcovi.

Exhumácia jeho ostatkov bola zo strany štátnych orgánov znemožnená, ale vplyvom spoločenských zmien v roku 1968 nastali prízniejšie časy. A tak sa 29. októbra 1968 uskutočnila exhumácia za prítomnosti najbližších príbuzných a kňazov, ktorí toto všetko zabezpečili. Zastúpený bol aj rímskokatolícky biskupský úrad v Trnave v osobe generálneho vikára Dr. Júliusa Gábríša. Dnes sa jeho ostatky nachádzajú vo vznešenom sarkofágu od akademického majstra Mikuláša Klimčáka v kaplnke katedrály, ktorá bola zasvätená sv. apoštolom Petrovi a Pavlovi. Štvrtého novembra 2001 Jeho Svätosť pápež Ján Pavol II. vyhlásil biskupa Pavla Gojdiča v Ríme za blahoslaveného.

Na bývalom väzenskom a dnešnom mestkom cintoríne bol z rozhodnutia vedenia mesta a mestského zastupiteľstva vybudovaný hlavný kríž, na ktorom je umiestnená pamätná tabuľa pre biskupa Petra Pavla Gojdiča a Dominika Trčku. Toto miesto navštevujú nielen sami Leopoldovčania, ale aj veriaci z celého Slovenska. Hlavný kríž i pamätnú tabuľu posvätili biskupi Dominik Tóth a Milan Šášik.

Pripravil M. Adamkovič

**Hlavný kríž s pamätnou tabuľou
blahoslaveným P. P. Gojdičovi
a D. Trčkovi posvätil aj eparcha
Milan Šášik.**

Investícia do budúcnosti = investícia do detí

Realizácia projektu Investícia do budúcnosti - Rekonštrukcia predškolského zariadenia v meste Leopoldov sa začala v júni 2009. Do februára 2010 robotníci opravili strechu, vymenili vodárenské rozvody aj elektro-rozvody, namontovali hromozvod a drenážny systém dažďovej vody, vyčistili vykurovací systém, opravili a vydláždili vonkajšie schodiská.

V rámci projektu bol zateplený obvodový plášť celej budovy a strechy, zrekonštruovala sa fasáda, strešná krytina a zvody i odpady v kuchyni a na celej budove boli vymenené okná a dvere. Súčasťou projektu bola aj oprava fasády a interiéru, kde boli vymenené a opravené sociálne zariadenia. Z financií projektu sa nakúpil nový nábytok, skrinky, hračky, cvičebné pomôcky a výpočtová technika. Zmeny vnímajú pozitívne nielen deti, ale aj zamestnanci materskej školy. Riaditeľka Helena Foltánová si však pochvaluje nielen konečný výsledok, ale aj celkovú spoluprácu všetkých, ktorí sa na projekte podieľali: „Najväčším plusom pre deti je príjemné

prostredie, nová trieda, ktorá je vybavená novými hračkami a novou didaktickou technikou. Projekt nám priniesol obrovské pozitíva. Vďaka zatepleniu budovy, opravy obidvoch striech, výmene okien, dverí a vďaka rekonštrukcii kotolne sme už teraz zaznamenali úsporu energie. Už ráno prichádzame do vyhriateho prostredia a teplota sa celý deň tepla.“

Rekonštrukcia v číslach:

430 000 € (viac ako 13 miliónov korún) bolo investovaných do projektu rekonštrukcie materskej školy.

1200 m² bol rozsah zateplenia, 2400 kusov použitých polystyrénových dosiek. Keby sme ich poukladali na seba, siahali by do výšky 200 metrov.

67 okien vymenili v celej budove.

300 m² merali obklady a dlažby.

613 m² hydroizolačnej fólie spotrebovali robotníci.

1025 m² meria zateplená plocha strechy.

morma
foto:krv

Rekonštrukcia škôlky sa skončila

PÁCHATEĽOV ZAMÝŠĽANEJ KRÁDEŽE CHYTLI

Polícia intenzívne pracovala na prípade krádeže vlámaním do predajne potravín v nedaľských Maduniciach. Dvoch mužov obvinila z krádeže v noci na 11. apríla tohto roka. Podľa informácií hovorkyne Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave Martiny Kredatusovej sa páchatelia pokúšali vlámať do predajne v nočných hodinách, no pri páčení dverí v časti do dvora predajne ich niekto vyrušil. Dali sa na útek, no preliezli len oplotenie. Dvomi mužom, otcovi a synovi, sa ich podarilo chytiť. "Páchateľov do príchodu polície obmedzili na osobnej slobode. Zloději spôsobili majiteľke škodu na zariadení vo výške 100 eur. 29-ročný Maduničan a 30-ročný muž z Leopoldova skončili v cele policajného zaistenia s návrhom na väzobné stŕhanie. Obidvom, v minulosti už trestaným mužom, hrozí väzenie na dva roky," uviedla Martina Kredatusová z Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave.

(maju)

V LEOPOLDOVSKOM

AUTOBAZÁRE ZHORELI AUTÁ

Tri autá zhoreli v noci koncom marca v leopoldovskom autobazáre. Podľa hovorku Krajského riaditeľstva Hasičského a požiarneho zboru SR v Trnave Ivana Petka bol požiar založený úmyselne a vznikol krátko pred druhou hodinou v noci. „*Asi o 1,42 h v noci bol ohlásený požiar troch osobných motorových vozidiel a unimobunky v areáli autobazáru. Na mieste zasahovali piati príslušníci z hasičskej stanice v Hlohovci. Na uhasenie horiacich áut použili vysokotlakový penový prúd. Požiar sa podarilo zlikvidovať o pol tretej ráno,*“ informoval Ivan Petko. Zhorel Mercedes Benz E 320, Nissan Micra a Ford Escort a zhorel aj prístrešok, v ktorom boli autá pristavené. Požiarnikom sa však podarilo uchrániť pred zhorením niekoľko ďalších vozidiel. Majiteľovi autobazáru vznikla škoda vo výške takmer 13-tisíc eur. Podľa vyjadrenia Ivana Petka je za po-

žiarom pravdepodobne úmyselný čin neznámeho páchatela.

(maju)

TRAJA VOJACI Z LEOPOLDOVA ODPOČÍVAJÚ NA SLAVÍNE

Koniec druhej svetovej vojny a udalosti pred 65 rokmi tragicky poznačili aj náš región. Priame bojové operácie sa začali na Slovensku až v roku 1944 po vypuknutí Slovenského národného povstania a nástupe sovietskych vojsk na východnom fronte. V októbri 1944 začala Červená armáda oslobodzovať územie východného Slovenska a postupne postupovala na západ. Po nálete ruských lietadiel na Nitrú nastal z okolitého regiónu veľký ústup Nemcov. Koncom marca odvážali, čo sa dalo, náložami zničili železničné mosty, výhybky a rampy na trati Lužianky - Hlohovec, i na trati do Leopoldova. Keďže Červená armáda 31. marca obsadila trať pri Báhoni, evakuácia Nemcov pokračovala smerom na Trenčín. Bojové operácie priamo na území Slovenska trvali takmer osem mesiacov, a to od oslobodenia prvej obce Kalinov na východnom Slovensku 20. septembra 1944 až po poslednú slovenskú obec, kysucký Makov. Ten bol oslobodený 3. mája 1945, čím sa boje na našom území skončili. Leopoldov bol oslobodený Červenou armádou 1. apríla 1945 o 5. hodine ráno. V januári 1946 bol pripravený zoznam padlých príslušníkov Červenej armády a do 25. februára 1946 mali byť prevezení na Slavín. Z Leopoldova to boli traja vojaci s bližšie neidentifikovanou hodnosťou.

(maju)

LEOPOLDOV V SCI-FI

DOVIEDKE

Leopoldov ako námet pre súčasnú poviedku? Jedným z autorov, ktorí siahli po takejto inšpirácii, je Rado Olos (1970), autor sci-fi poviedky Leopoldov a späť. Rado Olos pochádza z Ružomberka, žije v Bratislave, kde pracuje v reklamnej agentúre. Vyštudo-

val Chemickotechnologickú fakultu Slovenskej technickej univerzity, odbor kvasná chémia a bioinžinierstvo a Filozofickú fakultu Univerzity Komenského, odbor filozofia. Venuje sa prevažne písaniu poviedok, za ktoré získal ocenenia vo viacerých literárnych súťažiach. Stal sa viacnásobným finalistom a víťazom literárnej súťaže Poviedka. Poviedku Leopoldov a späť odvysielal v apríli tohto roka aj tretí okruh Slovenského rozhlasu – Rádio Devín a ukážku z nej si môžete prezrieť aj na stránke vydavateľa: <http://www.lca.sk/blox/cms/autor/poviedka/book155/117>

(maju)

DO ŠKOLY PRILETELA

ČARODEJNICA NA METLE

Naši žiaci aj tento rok žali úspech na recitačnej súťaži

V leopoldovskej základnej škole sa jedno poobedie vyučovalo netradične, rozprávko-vo. Spoločenská miestnosť sa premenila na čarodejnícku školu plnú čarovných odvarov. Po stoloch behali hady a jašterice a všade bolo veľa pavučín. Riaditeľka školy pre čarodejnice Marcelka Špacírová priletela na metle aj so svojou čiernou mačkou, aby čarodejníckou paličkou otvorila školské kolo recitačnej súťaže Rozprávkové vretienko. Určite ste sa už dovŕpili, že tohtoročným motívom boli čary. Trojčlenná porota sa však začarovať nenechala a z veľmi vyrovnaných a kvalitných súťažiacich vybrala tých najlepších. V okresnom kole nás napokon reprezentovala Marcelka Špacírová za druhý stupeň a Laurika Bokorová zastupovala prvý stupeň. Laurika Bokorová zožala úspech už minulý rok, keď vyhrala okresné kolo súťaže a v krajskom skončila druhá. Tento rok jej účasť na celoslovenskom kole Rozprávkového vretienka tiež ušla iba o vlások. Po víťazstve v okresnom kole sa v krajskom umiestnila na krásnom treťom mieste. O jej úspechoch sme sa porozprávali s Laurikinou triednou pani učiteľkou a organizátorkou leopoldovského Rozprávkového vretienka Renátou Miklošovou.

morma

Svoju nepochopiteľnú pozornosť na Starý cintorín začali vandali zameriavať na začiatku 90. rokov, keď sa začal bývalý cintorín upravovať na oddychovú parkovú zónu. Za obeť im vtedy padla väčšina umelecky a historicky cenných náhrobníkov, ktoré tu zostali a pochádzali z konca 19. až prvej polovice 20. storočia. Medzi nimi bol aj umelecky aj historicky najcennejší trojhrob rodiny Schoberovej, ale aj náhrobníky F. Kleimana, K. Ováryho, Š. Susedíka, K. Modrovského, H. Ješkovej, K. Piovarčiho a ďalších. Roku 1994 sa vandali nezastavili ani pred plastikou Ukrižovania (krížom pri západnej bráne). Vtedy plastike ukrižovaného Ježiša Krista zničili hlavu, poškodili aj plastiku Panny Márie.

Po istom čase boli pamiatky zrenovované a po šiestich rokoch sa situácia do bodky zopakovala. Ukrižovanému na kríži, ktorý r. 1908 nechala postaviť Katalin Piovarčiová, odrazili hlavu, podobne aj na plastike Panny Márie, a na nej znetvorili aj ruky spínajúce sa v modlitbe. Vandali zvalili aj posledný stojaci pomník z pieskovca, na ktorom bol vyobrazený Ježiš nesúci kríž, vo východnej časti cintorína. Možno by sme ani nemali písať, že jedinou pamiatkou starého cintorína, ktorá nebola podnes poškodená, je kríž z roku 1798 pri východnej bráne.

Pochovávalo sa na ňom už v 18. storočí

Podľa informačnej pamätnej tabule umiestnenej v kaplnke starého cintorína, začalo sa s pochovávaním na ňom roku 1889. Práve kríž vo východnej časti cintorína však dosvedčuje, že sa tu začalo pochovávať najneskôr už na konci 18. storočia. Cintorín slúžil na pochovávanie Mestečanov, ale istotne aj významnejších vojenských predstaviteľov leopoldovskej pevnosti, resp. už väznice. Dosvedčuje to napríklad spomínaný trojhrob rodiny Schoberovej. V rodinnej hrobke boli pochovaní Ernest Schober, bývalý poslanec Uhorského snemu za okres Hlohovec a do roku 1913 riaditeľ leopoldovskej trestnice. Jeho brat Eduard pôsobil ako farár na tunajšej fare od roku 1870 až do svojej smrti roku 1905. Spolu s nimi tu boli pochovaní aj ich rodičia József (zomrel r. 1874) a Mária, rodená Baloghová (zomrela r. 1882). Vedľa ich rodinnej hrobky je pochovaný Schoberov predchodca Jozef Szabó, ktorý riadil trestnicu v rokoch 1877 až 1897. Žiaľ, aj z týchto pomníkov, ktoré boli skvostné umelecké diela, zostali už len polámané a

Vandali na Starom cintoríne zničili posledný náhrobník

neúplné torzá, nesúce podpisy sprejerov. Zo Szabóovho náhrobníka zostala po dnešné dni len časť podstavca.

Na cintoríne sú aj podzemné hrobky

Ďalším dokladom o staršom pochovávaní na tzv. Starom cintoríne je rozmerná náhrobná doska z hrobu Márie Buznovej, ctihodnej vdovy po F. Šimončičovi, z roku 1799, ktorá takisto potvrdzuje, že tu boli spočiatku pochovávané významnejšie a vážené osoby – napokon toto bolo akiste aj prvotné poslanie tohto cintorína, keďže na mape Mestečka z 19. storočia je starý cintorín na dnešnej Hlohovskej ceste zakreslený len ako malé pohrebisko s niekoľkými roztrúsenými hrobmi. Bežných obyvateľov Mestečka na ňom začali s najväčšou pravdepodobnosťou pochovávať až neskôr, a to asi až vtedy, keď bol uzavretý cintorín na Gucmanovej ulici. O tom, že to bolo najskôr len pohrebisko pre ľudí s istým spoločenským honorom, svedčí aj to, že neskôr nové hroby bežných Mestečanov prekryli starý profil cintorína – napríklad aj spomínaná náhrobná doska M. Buznovej bola náhodne nájdená pri výkopových prácach počas likvidácie cintorína na začiatku 90. rokov 20. storočia. Svedkovia rušenia cintorína takisto spomínajú na to, že tu zostali možno aj viaceré staré podzemné hrobky s vnútorným priestorom. Na jednu takú, už bez označenia, robotníci narazili pri rušení cintorína práve v jeho východnej časti, no nechali ju neporušenú. Kumulácia významných náhrobníkov a staršieho kríža z konca 18. storočia do východnej časti cintorína dávajú tušiť, že práve tu bola aj najstaršia pohrebisková zóna tohto cintorína, ktorá sa neskôr rozširovala smerom k hlavnej ceste a postupne ju takmer úplne prekryli novšie hroby z 19., ale osobitne z 20. storočia. Podľa súpisu hrobov zo 70. rokov minulého storočia napríklad vyplýva, že z 19. storočia bolo evidovaných už len asi 5 hrobov – ostatné prekryli nové hrobové miesta. Genézu aj tohto leopoldovského cintorína by takisto mohol spresniť len archeologický výskum.

Poznámka: Nákres pôvodného cintorína sa nachádza na strane 4 pri článku Zatiaľ nevedno, koho na cintoríne pochovávali.

Juraj Hladký

Nezvyčajný dar

Nedávno navštívili našu školu štyria bývalí žiaci. Prišli k nám na pozvanie zástupkyne riaditeľky školy Mgr. A. Benkovej. Pre nás to nie je nič nezvyčajné, veď k nám do školy chodí veľa bývalých žiakov. Prídu pozrieť pani učiteľky, pochváliť sa, ako sa im darí, požiadať o pomoc, pomôcť nám pri organizovaní rôznych podujatí... A predsa ich návšteva bola iná. Prišli medzi žiakov, aby im porozprávali o svojich záľubách – o vysokohorskej turistike, o tom, ako zdolali Gerlach, ale aj Mont Blanc či iné alpské štíty. Svoje zážitky, zaujímavé miesta, vysokohorské chodníky a „nechodníky“ vhodne doplnili fotografiami z CD a nezabudli ani na to, aké dôležité vlastnosti musia mať kamaráti, s ktorými tieto túry podnikajú: najmä si musia dôverovať, spolupracovať, musia byť odhodlaní pomôcť slabším, vytrvalí... Žiaci videli fotografie z krásnej prírody, počuli o tom, aká je dôležitá príprava do hôr, o dôležitej výbave, mali možnosť vyskúšať si rôzne pomôcky na bezpečný výstup. Martin, Milan, Rasto a Juraj sa podelili so zážitkami z vysokohorskej turistiky, z potápania i z poznávania útrobov Zeme – z jaskýň. Nezabudli aktuálne pripomenúť, ako využívajú vedomosti zo ze-

mepisu, fyziky, chémie...

Bola som veľmi rada, že sme umožnili toto stretnutie žiakom siedmeho ročníka. Veď práve medzi nimi existuje niekoľko chlapcov, ktorí svoj voľný čas nedávno trávili ničím majetku železníc. Práve medzi siedmakmi sme sa dozvedeli, že v priemere 4 až 5 hodín trávia len tak - pri počítači. A iste nielen oni.

Naši hostia im ukázali, že v Leopoldove žije veľa mladých ľudí, ktorí majú ušľachtilé záujmy, vedia sa podeliť o svoje zážitky a verím, že niektorých aj motivujú. Som presvedčená, že ich je oveľa viac ako tých, po ktorých sú vidieť poškodené lavičky, popísané autobusové zastávky, budovy. Naši žiaci videli a počuli príklady krásneho a zmysluplného užívania si voľného času.

Verím, že väčšina z nich si z besedy odniesla chuť a odhodlanie urobiť pre seba niečo užitočné.

Martin, Milan, Juraj a Rasto si určite ani neuvedomili, ako ma obdarovali. Obdarovali ma zistením, koľko úžasných mladých ľudí chodilo, verím, že aj chodí a bude chodiť do našej školy. Sme na nich pyšní.

O. G.

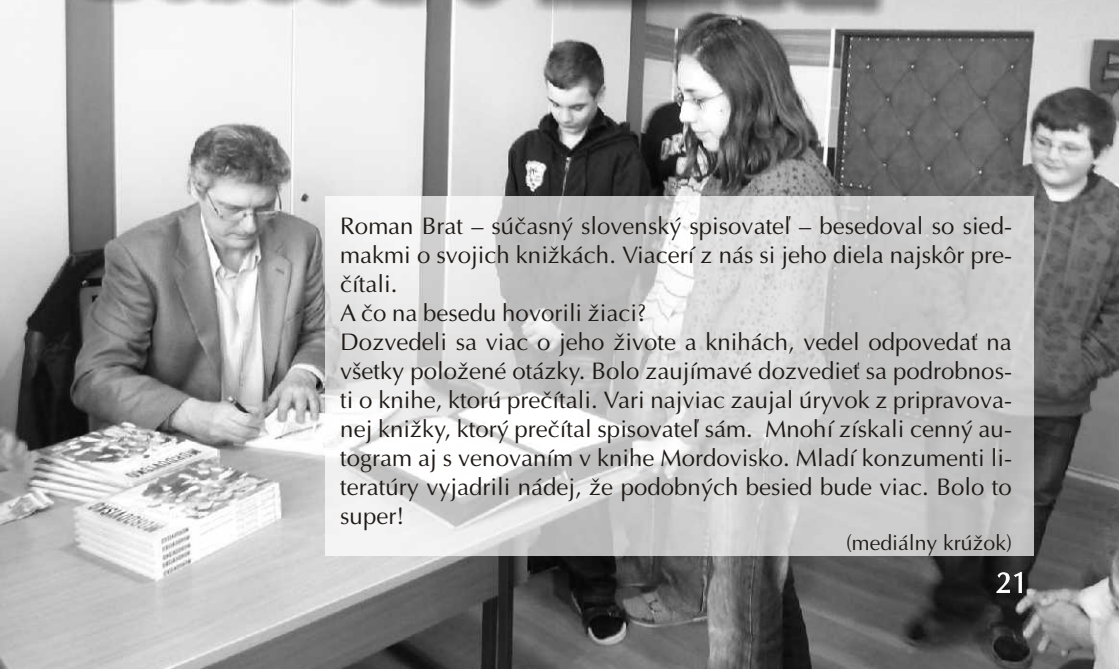
Príjemná návšteva

Nestáva sa tak často, že do školy príde spisovateľ - rodák. My sme to zažili. Veď nás navštívil Ivan Szabó. Spisovateľ, novinár, výtvarník, človek, ktorý vie o Leopoldove aj také veci, ktoré sme my počuli prvýkrát. Rozprával nielen o spisovateľských úspechoch (veď vydal 45 kníh), ale aj o živote v Mestečku. Jeho spomienky boli často úsmevné. Do našej novej knižnice daroval 14 svojich kníh aj s venovaním a podpisom. Ďakujeme za príjemný zážitok i darček.

(mediálny krúžok)

Beseda o knihách

Roman Brat – súčasný slovenský spisovateľ – besedoval so siedmakmi o svojich knižkách. Viacerí z nás si jeho diela najskôr prečítali.

A čo na besedu hovorili žiaci?

Dozvedeli sa viac o jeho živote a knihách, vedel odpovedať na všetky položené otázky. Bolo zaujímavé dozvedieť sa podrobnosti o knihe, ktorú prečítali. Vari najviac zaujal úryvok z pripravovanej knižky, ktorý prečítal spisovateľ sám. Mnohí získali cenný autogram aj s venovaním v knihe Mordovisko. Mladí konzumenti literatúry vyjadrili nádej, že podobných besied bude viac. Bolo to super!

(mediálny krúžok)

Ocenili Leopoldovského lekára Jána Žáčka

Pri príležitosti Svetového dňa zdravia ocenilo vedenie Trnavského samosprávneho kraja v apríli v Divadle Jána Palárika v Trnave zdravotníckych pracovníkov kraja a odborníkov v oblasti zdravotníctva. Predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš a predseda komisie pre zdravotníctvo Peter Ottinger odovzdali ocenenia trom desiatkam zdravotníckych pracovníkov v kraji. „Cieľom je oceniť osobný prínos, zásluhy jednotlivcov a zvyšovať celosvetové povedomie o špecifických problémoch týkajúcich sa zdravia občanov. Možno konštatovať, že na celom svete pozorujeme v súčasnosti nedostatok zdravotníckych pracovníkov všetkých kategórií. Je to dôsledok pretrvávajúceho dlhodobého nedostatočného investovania do rozvoja ľudských a materiálnych zdrojov v oblasti zdravotníctva a zdravia. Snahou Úradu Trnavského samosprávneho kraja je stabilizovať a rozvíjať ľudské zdroje v oblasti zdravotníctva, a tým skvalitniť poskytovanie zdravotnej starostlivosti,“ povedal na margo oceňovania hovorca kraja Ivan Krajčovič.

Pamätnú medailu predsedu kraja dostali napríklad staničná sestra neurologickej kliniky Fakultnej nemocnice v Trnave Emília Kunovská, primár gynekologicko-pôrodnického oddelenia Nemocnice Piešťany Jaromír Niepel alebo prednosta rádiologickej kliniky Fakultnej nemocnice v Trnave Jozef Glomba. Pamätnú medailu predsedu kraja pre kolektív si odniesol napríklad kolektív Liečebne pre dlhodobo chorých Nemocnice s poliklinikou Hlohovec pod vedením primárky oddelenia Márie Černej, ale aj kolektív sestier Kliniky anesteziológie a intenzívnej medicíny Fakultnej nemocnice v Trnave pod vedením vrchnej sestry Marty Lančaričovej. Pamätný list predsedu kraja bol udelený napríklad vedúcej sestre Onkologickej kliniky Fakultnej nemocnice Trnava Daniele Mikovej-Baxovej, ale ocenený bol aj všeobecný lekár pre dospelých v Leopoldove Ján Žáček.

MUDr. Ján Žáček pracuje ako všeobecný lekár pre dospelých v našom meste už viac ako 33 rokov. V minulosti pôsobil ako reprezentačný lekár družstva hádzanej Československa. Jeho veľkým úspechom bola aj účasť v tejto funkcii na 25. letných Olympijských hrách v Barcelone, kde sa staral o zdravie nášho hádzanárskeho tímu.

Martin Jurčo, foto Ivan Krajčovič

LEOPOLDOVSKÉ DETI BOJUJÚ PROTI CHUDOBĚ

Úspechy žiakov v medzinárodnej súťaži

Aj v tomto školskom roku mali žiaci a študenti možnosť zúčastniť sa na známom medzinárodnom projekte Európa v škole, ktorý je organizovaný v krajinách Európskej únie pod záštitou Rady Európy, Európskeho parlamentu, Európskej komisie a na Slovensku Ministerstva školstva SR. Motto 57. ročníka projektu určeného pre všetky vekové kategórie korešponduje s tematikou Európskeho roka boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu a všetky témy súťaže sa orientujú práve na túto problematiku.

Záujemcovia mohli svoje schopnosti predviesť v kategóriách publicistika, súťažné hry a kvízy, výtvarné práce, dráma, multimediálne projekty, rôzne umelecké žánre, indi-

viduálne aj kolektívne práce či celoškolské projekty. Aj leopoldovskí žiaci Miroslav Baláž, Saskia Brešťanská, Petra Zadražilová, Nina Žemlová a Lucia Hrnčárová sa zapojili do tohto projektu. V okresnej literárnej prehliadke obsadili päť miest z deviatich a ich práce postúpili do celoslovenského kola. Jednu z víťazných prác si môžete prečítať aj v našom časopise.

Detský úsmev

Mnohí z nás si ani neuvedomujú problematiku chudobných detí v Afrike. Vždy, keď zbadám fotografiu vychudnutého dieťaťa, vyhrknú mi slzy do očí. Je otrasné, že ony majú celodenné jedlo len miskú ryže a my kombinácie jedál od výmyslu sveta. Zdá sa mi to nespravodlivé. Nebudem vám tu teraz kázať, aby ste prispievali na charitu. Chcem vám opísať čin, ktorý spravila moja vlastná sestra.

Našla si na internete stránku, kde boli fotografie detičiek z Kambodže. Mohla si na dialku jedno adoptovať. Rozhodla sa. Adoptovala si malého Chrisa. Otec mu zomrel tesne pred jeho narodením a matku chladnokrvne zavraždili, keď mal malý Chris len pol roka. Sestru tento chlapec zaujal najviac zo všetkých, preto sa tak rozhodla.

Každý mesiac posielala 10 € na ich účet, a oni jej každé dva mesiace posielajú fotografie a kresby malého Chrisa. Z toho, čo o ňom vieme, je nám jasné, že aj tých 10 € veľmi pomáha. Malý Chris si má čo obliecť. Má si čo vložiť do úst. Sem-tam mu môžu zaobstarať aj nejakú tú hračku. Je to krásny dvojročný chlapec. Je pozoruhodné, ako takáto malá čiastka dokáže ovplyvniť jeden detský život. Keď nikto nevie, čo by s malým Chrisom inak bolo. Možno by sa neusmieval od šťastia, ale plakal od hladu. Možno by teraz nespal v mäkkej postielke, ale na deke alebo na holej zemi. Možno...

Keď budem staršia, chcela by som si aj ja na dialku adoptovať nejaké dieťaťko a každý mesiac mu pomáhať. Nie je lepší pocit ako ten, že možno ste zachránili detský úsmev.

Lucia Hrnčárová

Dôchodcovia bilancovali

Prvou akciou občianskeho združenia dôchodcov Šanec Leopoldov bola vydarená fašiangová zábava v školskej jedálni. Uskutočnila sa 15. februára 2009. V marci sme na výročnej členskej schôdzi zhodnotili prácu našej organizácie v uplynulom období. 46 našich členov navštívilo divadelné predstavenie Tajomstvo Grety Garbo v krajskom divadle v Trnave.

Koncom mája sme navštívili hlavné mesto Slovenska – Bratislavu. V dopoludňajších hodinách sme si prezreli pamätihodnosti v starej časti mesta, kde sme sa vďaka sprievodkyni dozvedeli veľa nových zaujímavostí. Poobede sme navštívili starobylý Devín – významné pamätné miesto na sútoku riek Dunaj a Morava.

Začiatkom a v priebehu leta sme usporiadali jednodňový výlet do Bojníc, kde sme navštívili zámok, kúpalisko Čajka a ZOO a potom sme pre nebyvalý záujem pripravili ešte jednodňové výlety na termálne kúpalisko Vincov Les. V auguste sme absolvovali dvojdný okružný výlet po Slovensku. Prvý deň sme si prešli Banskú Bystricu, Staré

Hory a termálne kúpalisko Bešeňová. Nocovali sme v Poprade, odkiaľ sme na druhý deň zamierili do Levoče. V poobedňajších hodinách sme navštívili Štrbské Pleso vo Vysokých Tatrách a výlet sme ukončili „malou občerstvovacou“ zastávkou na salaši pri obci Hubová.

V rámci Mesiaca úcty k starším sme usporiadali tanečnú zábavu a koncom roka 2009 sme pripravili pre našich dôchodcov posedenie pri jedličke.

Všetky tieto akcie sme organizovali s radosťou a s vedomím, že všetci naši členovia si zaslúžia prežiť jeseň svojho života plnohodnotne. Veľmi dobre si uvedomujeme, že toto všetko by sme nemohli uskutočniť bez pochopenia a výdatnej podpory Mestského úradu v Leopoldove, respektíve Mestského zastupiteľstva v Leopoldove, za čo chceme v mene všetkých poďakovať. Vďaka patrí pánovi primátorovi, pracovníckam úradu i poslancom zastupiteľstva, ktorým zároveň želáme zdravie a v práci veľa úspechov a správnych rozhodnutí.

M. Adamkovič

NOVINKY Z RUŽENCOVÉHO BRATSTVA

Ružencové bratstvo v Leopoldove organizovalo výročnú schôdzu, na ktorej sa zúčastnilo takmer dvadsať horliteľiek ruží. Prerokovali sme bežné veci ako výdavky a hospodárenie bratstva či plány do budúcnosti. Naše horliteľky a členovia sa po celý rok usilujú prichádzať do chrámu na spoločné modlitby sv. ruženca. Tento rok budeme mať vždy prvý deň v mesiaci svätú omšu za živých a zosnulých členov. Je to príležitosť aj na výmenu ružencových kartičiek v kostole. Prosíme všetkých členov, ktorí majú možnosť, aby sa zúčastnili na týchto omšiach. Naše horliteľky navštevujú dlhodobu chorých, nosia im ružencové kartičky, ak si ich nemôžu sami vymeniť. Navštevujú aj jubilantov nad 70 rokov. Za to im patrí vďaka v mene všetkých členov. Na schôdzi sme zvolili aj novú horliteľku Gitku Bayerovú, ktorá nastúpila na miesto bývalej horliteľky, ktorá túto činnosť už nemôže vykonávať pre svoj zdravotný stav a vysoký vek. Aj touto cestou jej prajeme pevné zdravie, veľa duševnej pohody, aby sa s láskou starala o všetkých členov ružencového bratstva v Leopoldove. Bývalá hlavná horliteľka Elena Lackovičová touto cestou ďakuje všetkým horliteľom a horliteľkám za pomoc pri obnove ružencového bratstva, ktoré je v súčasnosti rozšírené z deviatich na osemnásť ruží. Navyše sme do modlitby Svätého ruženca zapojili aj mladých. Prajeme všetkým členom aj horliteľom pevné zdravie, duševnú pohodu a porozumenie.

Elena Lackovičová, Gitka Bayerová

DUCHOVNÉ ZAMYSLENIE

Štvrthodinka pred Najsvätejšou sviatosťou

Milí priatelia, v tomto čísle časopisu Leopoldov vám prinášame inšpiráciu pre vaše modlitby prostredníctvom krátkych zamyslení, ktoré vám môžu pomôcť lepšie precítiť stretnutie s Bohom a prežiť modlitbu ako skutočný, cenný a hodnotný rozhovor.

Nie je potrebné mnoho vedieť, aby si sa mi páčil – stačí, že ma veľmi miluješ. Preto hovor tu so mnou tak, akoby si hovoril so svojím najlepším priateľom.

❖ Chceš ma prosiť za niekoho?

Povedz mi jeho meno a potom mi povedz, čo chceš, aby som pre neho urobil. Hovor ku mne jednoducho a úprimne o chudobných, ktorých chceš potešovať, o chorých, ktorých vidíš trpieť, o poblúdených, ktorých túžiš vrátiť na správnu cestu.

❖ Potrebujete nejakú milosť pre seba?

Ak chceš, napíš mi niečo ako list so všetkým, čo potrebuješ. Príd a prečítaj mi ho! Potom popros, aby som ti prišiel na pomoc, zbaviť sa toho všetkého, čo ťa trápi. Nehanbi sa! V nebi je veľa spravodlivých, ktorí mali presne také isté chyby. Ale sa pokorne modlili a neskôr sa od hriechu oslobodili. A neváhaj tiež prosiť o svoje zdravie a o šťastné dokončenie svojej práce, obchodov alebo štúdia. Prajem si, aby si ma o to prosil, ak to nie je proti tvojej svätosti, ale pre ňu a kvôli nej. Keby si vedel, ako veľmi si prajem pomôcť ti!

❖ Máš práve nejaký plán?

Rozprávaj mi o ňom. Čím sa zapodievaš? Na čo myslíš? Čo si želáš? Čo môžem urobiť pre tvojho brata, čo pre tvoju sestru, pre твоjich priateľov, pre tvoju rodinu, pre твоjich predstavených? Nechcel by si urobiť niečo dobrého pre svojich priateľov, ktorých máš veľmi rád a ktorí žijú bez myšlienky na mňa?

❖ Cítiš sa možno smutný alebo máš zlú náladu?

Povedz mi, prečo si smutný? Kto ťa zarmútil? Kto opovrhne tebou? Povedz mi všetko a skoro sa dostaneš tak ďaleko, že mi povieš, že podľa môjho príkladu všetko odpustiš, všetko zabudneš. Ako odmenu prijmeš moje utešujúce požehnanie. Máš strach? Cítiš vo svojej duši neurčitú záujemnosť, ktorá je síce neoprávnená, ale predsa ti neprestáva rozodierať srdce? Vrhni sa mojej prozreteľnosti do rúk! Som pri tebe, na tvojej strane. Vidím všetko, počujem všetko, a ani na okamih ťa neopustím.

❖ Nechceš mi povedať nejakú radosť?

Prečo sa mi nezveríš? Som predsa tvoj priateľ. Povedz mi, čo od poslednej návštevy pri mne potešilo tvoje srdce a čo ťa rozosmialo. Možno si zažil príjemné prevapenie. Možno, že si dostal radostnú správu, list, prejav priazne. Možno si prekonal nejakú ťažkosť a dostal si sa z beznádejnej situácie. To všetko je moja zásluha. Jednoducho mi povedz: Ďakujem ti, Otče môj.

❖ Nechceš mi niečo sľúbiť?

Čítam si v hĺbke tvojho srdca. Človek sa dá ľahko oklamať, ale Boh nie. Takže hovor so mnou celkom úprimne. Dobré, utekaj zasa k svojmu obvyklému zamestnaniu. K svojej práci, k svojej rodine, k svojmu štúdiu. Ale nezabudni na tú štvrthodinku, ktorú sme tu spolu strávili. Zachovaj si, pokiaľ je to možné, mlčanie, skromnosť, vnútornú koncentráciu a lásku k blížnemu. Miluj svoju Matku, ktorá je aj tvojou Matkou. A príd zase so srdcom, ktoré je ešte viac naplnené láskou a ktoré sa ešte viac obetuje môjmu duchu. Potom nájdeš v mojom srdci každý deň novú lásku, nové dobrodenia, nové útechy.

Úryvky z textu Antona M. Claret
Prípravila Gitka Bayerová

MATERSKÁ ŠKOLA

Dobre je nám v školičke, pekné hračky máme, tancujeme, spievame, veselo sa hráme.

Takto si spievajú deti v našej materskej škole. A majú na to pádny dôvod. Materská škola prešla v období od júla 2009 do februára 2010 celkovou rekonštrukciou – z fondov EÚ získalo Mesto Leopoldov 322 000 € a za tieto finančné prostriedky boli vymenené plastové okná, plastové dvere, zateplili budovu, opravili škímnú strechu a zateplili rovnú strechu, opravili 4 WC s kúpeľňami, vymenili novú kotolňu, získali sme nový nábytok do triedy a nové šatne do celej materskej školy, nové učebné pomôcky.

Okrem týchto finančných prostriedkov mesto Leopoldov vyčlenilo zo svojho rozpočtu ďalšie financie na rekonštrukciu elektrického vedenia, opravu bleskozvodov, rín, komínov, na systém odvádzania dažďovej vody.

Budova materskej školy začala fungovať 1.9.1965 a prístavba od roku 1982. Počas ďalších rokov sa robili len menšie opravy. Opravy boli len čiastočné ale nákladné a neustále sa opakovali. Náklady na kúrenie každým rokom rástli, kúpeľne a WC boli už nevyhovujúce, netiekla teplá voda, triedy potrebovali vymalovať, nevyhovujúci bol aj starý nábytok atď.

V septembri 2009 však nastala zmena. Zvonku budova nadobudla nový, atraktívny a neprehliadnuteľný vzhľad, ktorý z diaľky upozorňuje a celkom správne navodí aj neznámym ľuďom, že tu určite sídli materská škola. Architekt odvážne, ale s citom a vkusom navrhoval farebnú fasádu, ktorú nám závidia mnohé materské školy. S povzdychom konštatujú, že takúto fasádu by prijali aj v ich materskej škole. Rodičia i občania kladne hodnotia snahu a úsilie Mesta Leopoldov, ktoré využíva fondy EÚ na skrášlenie mesta a zlepšenie životných podmienok.

Som rada, že som súčasťou tejto premeny. Za seba, v mene detí a celého kolektívu ďakujem primátorovi JUDr. Milanovi Gavorníkovi, ktorý sa rozhodol zapojiť materskú školu do projektu, poslancom, že ho v jeho zámere podporili, Ing. K. Vachanovej, ktorá sa podieľala na tvorbe projektu i počas celkovej realizácie projektu, p. Tibenskému a firme CS za realizáciu, p. Milanovi Brodekovi za rekonštrukciu elektrického vedenia a v neposlednom rade všetkým zamestnancom materskej školy za to, že vyvinuli nemalé úsilie pri upratovaní budovy, aby sa prevádzka mohla začať 02.09.2009.

Idem pekne krok za krokom, kráčam si do školičky, v škôlke je nám teplo, milo, tak ako u mamičky – deťom sa ľahšie kráča do nových, čistých, bezpečných a podnetných tried, v ktorých ich vzdelávame, vychovávame a pripravujeme nielen do 1. ročníka základnej školy, ale aj na ich celoživotné vzdelávanie. Našou vdakou je spokojnosť rodičov a šťastné tváre detí.

Helena Foltánová, riaditeľka MŠ

Spoločenská kronika

Marec - apríl 2010

Narodili sa

Ondrej Sklenár
Dominik Szócs
Jakub Knobloch
Alexandra Balážová
Petra Mária Petrusová
Ema Špacírová
Michal Juríček
Jakub Černý
Samuel Srdoš

Povedali si áno

Igor Pekarovič
a Miriam Padáčová

Naši jubilanti

60-roční

Jana Farkašová
Emília Kadlečíková
Ladislav Kováč
Kamila Kozová
Oľga Kučíková
Jozef Magula
Jozef Masaryk
Jozef Mikuš
Lubomíra Ondrejičková
Ladislav Paulovič
Anna Paulovičová
Štefan Šemelák
Veronika Ulíková
Helena Vančová

65-roční

Kristína Hudecová

Eva Knihárová
Milan Košťá
Anton Kusý
Irena Osvaldová

70-roční

Mária Habiňáková
Rudolf Holík
Mária Konečná
Mária Lavorová
Jaroslav Púš
Terézia Zelenická

75-roční

Mária Burdová
Magda Gavorníková
Margita Hýbelová
Ladislav Koprna
Emil Sloboda

80-roční

Ludmila Brodeková
Mária Lackovičová
Jozefína Zollerová

81-ročná

Anna Čadanová

82-ročná

Júlia Zacharová

83-ročné

Viola Bošanská
Margita Hudecová
Filoména Ješková
Jolana Kadlecová

Emília Winklerová

84-ročná

Zuzana Blažová

85-roční

Jozef Lackovič
Kristína Lubová
Helena Masaryková
Mária Žovinová

86-roční

Elena Barteková
Ing. Albín Zoller

88-ročné

Ernestína Borisová
Viktoria Kučíková
Elena Macášková

Srdečne blahozeláme!

Opustili nás

Štefan Kollár
Ladislav Lipa
Helena Šmeringová
Anton Zlámala
Mária Blašková
Anton Kaiser

Česť ich pamiatke.

Spracované dňa 28.4.2010,
Viera Lietavová

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 25. Vydáva: Mesto Lčopoldov. Adresa redakcií: Hlohovská cesta 2, 920 41 Lčopoldov. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Moravčíková, Kristína Vachanová, Martin Jurčo. Asistentka: Maričta Patajová. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@lčopoldov.sk. Vychádza – 6x ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 0,33 EUR. (10 Sk) Náklad: 499 ks. Tlač: VM-print Lčopoldov. Distribúcia: Roz-irujú sič- domácich predajcov. Registračné číslo: Pra/Hr/95/00749.

Škôlka včera a dnes

Foto: M. Moravčíková, K. Vachanová